

Úterý, 12. února 2019

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P8_TA(2019)0075

Strategie integrace Romů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu (2019/2509(RSP))

(2020/C 449/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, Smlouvu o fungování Evropské unie a Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. dubna 2011 nazvané „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“ (COM(2011)0173) a na následné zprávy o provádění a hodnocení,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,
- s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva uznávající Romy za skupinu, která potřebuje zvláštní ochranu před diskriminací,
- s ohledem na usnesení Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 2153(2017) s názvem „Podpora inkluze Romů a kočujících osob“,
- s ohledem na směrnici Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ ⁽¹⁾,
- s ohledem na doporučení Rady o účinných opatřeních pro integraci Romů v členských státech ze dne 9. prosince 2013 ⁽²⁾ a na závěry Rady o urychlování procesu integrace Romů ze dne 8. prosince 2016 a na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 14/2016 ze dne 13. října 2016,
- s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽²⁾ Úř. věst. C 378, 24.12.2013, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55.

Úterý, 12. února 2019

- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2017 o aspektech základních práv v oblasti integrace Romů v EU: boj proti anticiganismu ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. dubna 2015 u příležitosti Mezinárodního dne Romů – anticiganismus v Evropě a vyhlášení dne památky obětí genocidy Romů za II. světové války v Evropské unii ⁽²⁾,
 - s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) o základních právech za rok 2016 a na první a druhé šetření o menšinách a diskriminaci v Evropské unii (EU-MIDIS I a II) a na různá další šetření a zprávy o Romech,
 - s ohledem na evropskou občanskou iniciativu „Balíček opatření na ochranu menšin“ („Minority SafePack“) zaregistrovanou dne 3. dubna 2017,
 - s ohledem na příslušné zprávy a doporučení romské občanské společnosti, nevládních organizací a výzkumných institucí,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že anticiganismus ⁽³⁾ je zvláštní druh rasismu, ideologie založená na rasové nadřazenosti, forma dehumanizace a institucionálního rasismu živeného historickou diskriminací a projevující se mimo jiné násilím, slovními projevy nenávisti, vykořisťováním, stigmatizací a těmi nejostudnějšími formami diskriminace ⁽⁴⁾;
- B. vzhledem k tomu, že Romům ⁽⁵⁾ jsou v Evropě stále upírána základní lidská práva;
- C. vzhledem k tomu, že v závěrech Zprávy o hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020, kterou vypracovala Komise (COM(2018)0785), se zdůrazňuje, že „daný rámec je klíčový pro rozvoj unijních a vnitrostátních nástrojů a struktur zaměřených na prosazování integrace Romů, avšak cíle, jímž je „ukončení vyloučení Romů“, zatím nebylo dosaženo“;
- D. vzhledem k tomu, že hodnocení prováděné Komisí ukázalo, že strategie pro začleňování se musí zaměřovat na několik různých cílů současně, používat komplexní přístup a klást větší důraz na boj proti anticiganismu; vzhledem k tomu, že čtyři cíle začleňování Romů (vzdělávání, bydlení, zaměstnanost a zdraví) by měly být rozšířeny o zvláštní cíl odstranění diskriminace, ale i o další cíle vedoucí k začlenění;
- E. vzhledem k tomu, že pokrok dosažený v začleňování Romů je celkově omezený; vzhledem k tomu, že určité pozitivní změny byly zaznamenány, pokud jde o předčasné ukončování školní docházky a předškolní vzdělávání, ale ke zhoršení naopak došlo, pokud jde o školní segregaci; vzhledem k tomu, že došlo ke zlepšení v tom, jak Romové subjektivně vnímají svůj zdravotní stav, avšak jejich přístup k systému zdravotní péče je i nadále omezený; vzhledem k tomu, že ve většině členských států se nikterak nezlepšil přístup k zaměstnání a podíl mladých Romů, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, se dokonce zvýšil; vzhledem k tomu, že panují vážné obavy v souvislosti s bydlením a v odstraňování chudoby bylo dosaženo jen nepatrného pokroku; vzhledem k tomu, že anticiganismus a jeho projevy, jako jsou trestné činy z nenávisti a nenávistné výroky, a to jak v online, tak offline prostředí, jsou i nadále zdrojem vážných obav; vzhledem k tomu, že opatření na úrovni EU byla považována za významný příspěvek k národním strategiím týkajícím se Romů a jejich provádění v politické, správní a finanční oblasti;
- F. vzhledem k tomu, že z hodnocení vyplývají nedostatky v původním nastavení rámce a omezená účinnost provádění;
- G. vzhledem k tomu, že hodnocení upozorňuje na skutečnost, že je zapotřebí zvláštních opatření, která by zajistila posílení postavení Romů a jejich zapojení; vzhledem k tomu, že klíčové je zlepšení postavení Romů a nevládních organizací a budování jejich kapacit;
- H. vzhledem k tomu, že z hodnocení vyplývá, že rámec EU se dostatečně nezaměřoval na určité skupiny Romů, že je nutné řešit vícenásobnou a průřezovou diskriminaci a že je třeba, aby strategie měly silný genderový rozměr a uplatňovaly přístup zaměřený na děti;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 171.

⁽²⁾ Úř. věst. C 328, 6.9.2016, s. 4.

⁽³⁾ Pojem anticiganismus se vyskytuje v různých pravopisných podobách a v různých členských státech se někdy používají mírně odlišné termíny (např. *Antiziganismus* či *anti-Gypsyism*).

⁽⁴⁾ Všeobecné politické doporučení Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti č. 13 o boji proti anticiganismu a diskriminaci Romů.

⁽⁵⁾ Označení „Romové“ se používá jako souhrnný pojem zahrnující různé příbuzné skupiny usedlého i kočujícího obyvatelstva, jako jsou Romové, Travelleři, Sintové, Manušové, Kalé, Romanišelové, Beášové, Aškalijové, Egypťané, Jenišové, Domové a Lomové, kteří se někdy velmi liší svou kulturou a životním stylem.

Úterý, 12. února 2019

- I. vzhledem k tomu, že stávající rámec EU postrádá jasné a měřitelné cíle; vzhledem k tomu, že chybí kvalitativní i kvantitativní monitorovací postupy, přičemž doporučení pro jednotlivé země nejsou závazná; vzhledem k tomu, že není vyvíjeno dostatečné úsilí o řešení omezeného zastoupení romských jednotlivců a skupin při vytváření, provádění, monitorování a hodnocení opatření, programů a projektů týkajících se Romů;
 - J. vzhledem k tomu, že většina mainstreamových programů nepodporuje začlenění Romů, a vzhledem k tomu, že prostřednictvím cílených opatření financovaných ze strukturálních fondů se nepodařilo dosáhnout udržitelných pozitivních změn v životech nejvíce znevýhodněných Romů;
 - K. vzhledem k tomu, že členské státy nesou jasnou odpovědnost za přijímání nápravných opatření potírajících praktiky, které diskriminují příslušníky romské komunity;
 - L. vzhledem k tomu, že otázka budování důvěry mezi romskou a neromskou populací je pro zlepšení životů a životních příležitostí Romů zásadní; vzhledem k tomu, že důvěra je zásadní pro společnost jako celek;
1. znovu opakuje svůj postoj, výzvy a doporučení, které předložil a přijal ve svém usnesení ze dne 25. října 2017 o aspektech základních práv v oblasti integrace Romů v EU: boj proti anticiganismu; vyjadřuje politování nad tím, že na základě doporučení podaných v tomto usnesení bylo přijato jen omezené množství opatření;
 2. vyzývá Komisi, aby:
 - i. reagovala na výzvy Parlamentu, Rady a četných nevládních organizací a odborníků a navrhla strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 s širší škálou prioritních oblastí, jasnými a závaznými cíli, lhůtami a ukazateli pro sledování a řešení specifických úkolů, který bude odrážet rozmanitost romských komunit, a aby k tomuto účelu vyčlenila dostatečné množství veřejných finančních prostředků;
 - ii. do koncipování strategického rámce EU dostatečně zapojila zástupce Romů, nevládní organizace a Evropskou síť orgánů pro rovné zacházení (Equinet), a to i formou viditelného a přístupného postupu konzultací, a aby umožnila jejich smysluplnou účast na jeho provádění, sledování a hodnocení a tím posílila pocit jejich spoluzodpovědnosti;
 - iii. postavila boj proti anticiganismu do samého středu strategického rámce EU, také jeho rozšířením o zvláštní cíl odstranění diskriminace, ale i o další cíle, jako je začlenění Romů do environmentálně udržitelné, digitální společnosti a jejich spravedlivé zastoupení ve všech sférách života, a aby členské státy podněcovala k vypracování cílených strategií a konkrétních opatření v boji proti anticiganismu, jakož i proti jednomu z jeho projevů, kterým je sociální a ekonomické vyloučení;
 - iv. zajistila, aby se strategický rámec EU řádně zabýval vícenásobnou diskriminací a diskriminací z důvodu příslušnosti k více skupinám, genderovým mainstreamingem a přístupem ohleduplným k dítěti;
 - v. zajistila vyčlenění dostatečných lidských i finančních zdrojů k tomu, aby disponovala potřebnými kapacitami ke sledování, podpoře a poskytování poradenství v souvislosti s prováděním národních strategií pro začleňování Romů, včetně směřování dotazů na národní kontaktní místa pro Romy;
 - vi. posílila Agenturu pro základní práva (FRA) z hlediska jejích pravomocí, institucionální kapacity, lidských zdrojů a rozpočtu tak, aby se mohla podílet na vypracovávání, provádění, sledování a hodnocení národních strategií pro začleňování Romů;
 - vii. přijala strategii pro rozmanitost pracovní síly a začleňování s cílem dosáhnout romské účasti v řadách pracovníků orgánů a institucí EU;
 - viii. věnovala ve strategickém rámci EU pozornost specifickým skupinám romské populace, jako jsou romští občané EU uplatňující své právo na svobodu pohybu, státní příslušníci zemí mimo EU a Romové v přístupujících zemích;
 - ix. v zájmu budování důvěry začlenila do strategického rámce EU proces směřující k nalezení pravdy, uznání a usmíření a vyzdvihla konkrétní kulturní a strukturální opatření a iniciativy podporované z fondů EU;

Úterý, 12. února 2019

- x. nadále kontrolovala míru inkluzivnosti hlavních veřejných politik členských států jakožto součást evropského semestru v rámci strategie Evropa 2020 a aby zachovala silné propojení mezi strukturálními reformami podporujícími začlenění, dosažením cílů v oblasti integrace Romů a využitím financování EU v členských státech;
3. vyzývá členské státy, aby:
- i. připravily své strategické národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 s širokou škálou prioritních oblastí, jasnými a závaznými cíli, lhůtami a ukazateli pro sledování a řešení specifických úkolů, které budou odrážet rozmanitost jejich romských komunit, a aby k tomuto účelu vyčlenily dostatečné množství veřejných finančních prostředků;
 - ii. uplatňovaly postup zdola nahoru a do koncipování svých strategických národních strategií pro začleňování Romů (strategií) zapojily zástupce Romů, komunity, nevládní organizace a orgány pro rovné zacházení, a aby jim umožnily smysluplnou účast na provádění, sledování a hodnocení těchto strategií;
 - iii. postavily boj proti anticiganismu do samého středu svých strategií, a to spolu s jedním z jeho projevů, kterým je sociální a ekonomické vyloučení; vypracovaly cílené strategie a konkrétní opatření v boji proti anticiganismu, jako je vyšetření současných i minulých rasistických útoků na Romy; podporovaly spravedlivé zastoupení Romů ve všech oblastech života, včetně sdělovacích prostředků, veřejných institucí a politických orgánů;
 - iv. zajistily, aby se jejich strategie řádně zabývaly vícenásobnou diskriminací a diskriminací z důvodu příslušnosti k více skupinám, genderovým mainstreamingem a přístupem ohleduplným k dítěti;
 - v. výslovně považovaly děti za prioritu při plánování a realizaci svých vnitrostátních strategií integrace Romů; znovu zdůrazňují význam ochrany a podpory rovného přístupu ke všem právům pro romské děti;
 - vi. posílily národní kontaktní místa pro Romy z hlediska jejich pravomocí, institucionální kapacity, lidských zdrojů a rozpočtu, a aby zajistily jejich odpovídající postavení v rámci struktury své veřejné správy, a umožnily jim tak vykonávat činnost prostřednictvím účinné meziodvětvové koordinace;
 - vii. věnovaly ve svých strategiích pozornost specifickým skupinám romské populace, jako jsou romští občané EU uplatňující své právo na svobodu pohybu a státní příslušníci zemí mimo EU, včetně Romů z přístupujících zemí;
 - viii. v zájmu budování důvěry začlenily do svých strategií proces směřující k nalezení pravdy, uznání a usmíření, a aby vyzdvihly konkrétní kulturní a strukturální opatření a iniciativy podporované z fondů EU;
 - ix. zajistily a zaručily účinnou inkluzivnost svých hlavních veřejných politik a aby transparentním a odpovědným způsobem využívaly dostupných strukturálních fondů EU ke zlepšování životních podmínek a vyhlídek Romů; vyšetřily současné i minulé případy zneužití příslušných fondů, a aby proti pachatelům podnikly právní kroky; učinily nezbytná opatření k tomu, aby byly vyčerpány veškeré finanční prostředky určené pro romské komunity, a to i do konce stávajícího VFF;
4. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Komisi, Radě, vládám a parlamentům členských států a kandidátských zemí, Agentuře EU pro základní práva, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, Výboru regionů, který je předá parlamentům a radám na nižší než celostátní úrovni, Radě Evropy a Organizaci spojených národů.